

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **M. A. S.**
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Balková,
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-1487/DS-D09-D08-2024 ze dne 18. 11. 2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V této věci se soud zabýval tím, zda je možné žalobce v tzv. dublinském řízení předat do Bulharska s ohledem na tamní podmínky žadatelů o mezinárodní ochranu. Dále se zabýval tvrzením žalobce, že je nezletilý, a zejména změnou tohoto tvrzení při ústním jednání, na kterém žalobce začal konsistentně tvrdit, že je zletilý, a vyvracel tím i důkazy předložené původně v jeho prospěch.

I. Řízení před správním orgánem

2. Žalovaný rozhodnutím č. j. OAM-1487/DS-D09-D08-2024 ze dne 18. 11. 2024 rozhodl o předání žalobce do Bulharska podle § 11 odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že státem příslušným k přijetí žalobce zpět je Bulharsko podle čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (tzv. „nařízení Dublin III“). Žalobce měl totiž poprvé požádat o udělení mezinárodní ochrany práv v Bulharsku, a to je tudíž příslušné k vyřízení věci žalobce týkající se mezinárodní ochrany podle čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013.

II. Řízení před soudem

Podání účastníků

3. Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil žalobou. V ní namítl, že je nezletilou osobu bez doprovodu, neboť se narodil v roce 2008. Tuto skutečnost v řízení před žalovaným nebyl schopen prokázat, nicméně k žalobě přiložil kopii rodného listu a občanského průkazu. Za toho stavu nemůže být příslušné Bulharsko podle obecných pravidel dublinského nařízení; je třeba uplatnit pravidla pro nezletilé osoby bez doprovodu. Dále žalobce namítl, že se žalovaný nedostatečně zabýval existencí systémových nedostatků v Bulharsku ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013. Žalovaný stav přijímacích podmínek nehodnotil konkrétně, vyšel pouze z obecné zprávy odboru azylové a migrační politiky ze dne 26. 3. 2024. Její obecné informace nejsou individualizovány k případu žalobce, přestože třeba zmiňují výskyt štěnic v zařízeních. Žalobce byl v táborech Pastrogor (v detenci) a táboře Harmanli. Byla zde velmi špatná hygiena, nadměrný počet ubytovaných. Žalobce neměl přístup k právní pomoci. Informace o špatných podmínkách v bulharských zařízeních plynou z řady veřejně dostupných zdrojů. Bulharsko je také opakovaně kritizováno užívání násilí a vytlačování cizinců do Turecka. Žalobce také uvedl, že v Bulharsku pouze poskytl otisky prstů, o mezinárodní ochranu nežádal. Žádost musela být evidována bez jeho vědomí.
4. Žalovaný k žalobě podrobně zopakoval důvody svého rozhodnutí. Z jeho pohledu ve věci nebyla pochybnost o příslušnosti Bulharska.

Procesní otázky řízení před soudem

5. Žalovaný upozornil na to, že žalobcem nově předložené důkazy o nezletilosti neměl k dispozici v době svého rozhodování. V době jeho rozhodování nebyl jediný podklad, který by zpochybňoval záznamy Bulharska o tom, že žalobce je zletilý.
6. K tomu soud konstatuje, že předložené kopie listin ze strany žalobce mají vypovídat o jeho věku v době rozhodování, což je skutečnost, kterou žalobce tvrdil již v řízení před žalovaným. Z toho pohledu tedy vůbec nejde o skutkovou novotu, resp. skutkový stav nastalý až po rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 1 s. ř. s. (z povahy plynutí času to novota ani být nemůže). Jde pouze o *potenciálně nové* důkazy, které popisují stav objektivně existující ke dni rozhodování správního orgánu (srov. rozsudek NSS č. j. 4 As 141/2013-28 ze dne 27. 11. 2013). Takové důkazy je před soudem možné provést bez omezení, ledaže by to bylo v rozporu s úpravou důkazního břemene ve správním řízení (jako např. u soudního přezkumu rozhodnutí z daňového řízení, kde primární břemeno nese daňový subjekt). Tak tomu v nynější věci není.
7. Zároveň soud konstatuje, že tato otázka není pro posouzení věci zbytečná; při soudní přezkumu rozhodnutí v dublinském řízení se § 75 odst. 1 s. ř. s. normálně uplatňuje, ledažby jeho neuplatnění bylo nezbytné k dodržení práva žalobce na účinnou právní ochranu podle čl. 47 Listiny základních práv EU (srov. rozhodnutí Soudního dvora EU

ve věcech C-63/15 Mehrdad Ghezelbash ze dne 7. 6. 2015 a C-194/19 H. A. ze dne 15. 4. 2021). Z okolností případu nevyplývá, že by uplatnění § 75 odst. 1 s. ř. s. bránilo dodržování práva žalobce na účinnou právní ochranu. Krajský soud v Plzni proto postupoval standardně podle § 75 odst. 1 s. ř. s.

8. V tomto ohledu soud nevycházel ze skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí soudu podle čl. 46 odst. 3 (tzv. „procedurální“) směrnice 2013/32/EU, jak předpokládají rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 192/2023-33 ze dne 11. 1. 2024, odst. 28–29; č. j. 1 Azs 77/2022-18 ze dne 3. 6. 2022, odst. 31; č. j. 2 Azs 134/2020-29 ze dne 20. 11. 2020, odst. 22. V dublinském řízení se totiž čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice vůbec nepoužije, platí zde čl. 27 odst. 1 dublinského nařízení (srov. rozsudky NSS č. j. 5 Azs 195/2016-22 ze dne 12. 9. 2016; SD EU ve věci C-194/19 H. A., odst. 37–42).

Ústní jednání

9. Při ústním jednání žalobce začal tvrdit, že se narodil v roce 2006, a že je tedy zletilý. Dále uvedl, že v Bulharsku žádost o mezinárodní ochranu nepodával, byly mu násilím sňaty otisky prstů. Byl v cizineckém zařízení s omezením osobní svobody. V něm byly špatné podmínky k životu, nedostávalo se jídla ani lékařské péče. Zdůraznil, že si na cestu do Evropy půjčil peníze, které nyní dluží a musí je splatit.
10. K dotazu soudu žalobce uvedl, že tvrzení o nezletilosti mu poradili ostatní cizinci v zařízení, aby nemohl být vrácen do Bulharska. Ve skutečnosti je však zletilý. K dotazu soudu, zda předložené listiny (rodný list, občanský průkaz) jsou pravé, uvedl, že pravé jsou. Datum narození v těchto listinách (2008) však není správné, protože jde o listiny staré (možná neplatné; vyjádření žalobce se nepodařilo s jistotou přetlumočit, což soud přisuzuje *obsahové* nesmyslnosti vyjádření žalobce, nikoliv nedostatkům samotného tlumočení). I v této fázi jednání žalobce setrval na tom, že je zletilý.
11. K rozporuplným přednesům a podáním žalobce soud konstatuje, že žalobce byl v úvodu jednání poučen o tom, jaké otázky jsou pro rozhodnutí podstatné, včetně toho, že skutková otázka jeho věku (zletilosti) je první z rozhodných otázek pro posouzení věci. Zároveň byl opakovaně upozorněn, že jeho tvrzení při jednání neodpovídá jeho tvrzením z žaloby, ani předloženým listinám. Přesto žalobce setrval na tom, že aktuálně sděluje pravdu, a vysvětlil, proč ji neuváděl dříve. Za toho stavu při jednání nevznikla pochybnost o tom, že by žalobce je schopen samostatně hájit svá práva ve smyslu § 36 odst. 1 *in fine* s. ř. s.: žalobce zkrátka opustil jednu argumentační linii a zaměřil se na prosazování argumentace jiné.
12. Soud již neprováděl dokazování kopii údajného rodného listu a občanského průkazu žalobce, neboť žalobce zpochybnil jejich vypovídací hodnotu a tvrzení o své nezletilosti celkově opustil.

III. Posouzení věci

13. Žaloba není důvodná. V souzené věci nevznikla reálná pochybnost o příslušnosti Bulharska k vyřízení věci žalobce podle čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013. Žalovaný vyšel z aktuální zprávy o stavu azylového řízení a přijímacích podmínkách v Bulharsku, nic nevypovídá o tom, že by tamní podmínky byly neakceptovatelné.

K příslušnosti Bulharska na základě žádosti o mezinárodní ochranu

14. Ve věci bylo nesporné, že Bulharsko je prvním (a jediným) členským státem, který rozhodoval o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Formálně tedy byly splněny

podmínky pro určení příslušnosti Bulharska podle čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013. Žalobce však tvrdil, že žádost v Bulharsku nikdy nepodal, resp. že byl donucen k poskytnutí otisků prstů. Pokud podepsal nějakou žádost, neučinil tak vědomě.

15. K tomu soud konstatuje, že je mu znám právní názor Nejvyššího správního soudu, který v odst. 26 rozsudku č. j. 6 Azs 259/2023-21 ze dne 25. 4. 2024 dospěl k závěru, že již pouhé tvrzení žalobce o tom, že žádost nepodal, resp. že podepsal žádost, již nerozuměl, činí z této žádosti *právní jednání bez právních následků*. To stačí ke zpochybnění záznamu v příslušné databázi o tom, že žádost byla v té zemi podána, a přenesení důkazního břemene na žalovaného (zopakováno rozsudkem NSS č. j. 5 Azs 287/2024-16 ze dne 24. 1. 2025, odst. 21). Tento názor byl sice vysloven pro účely žádosti o *dočasnou ochranu*, není ovšem zřejmé, proč by nemohl být užit na případy žádosti o *mezinárodní ochranu*. Krajské soudy totiž mimo jiné musí otázky dočasné ochrany hodnotit jako otázky mezinárodní ochrany ve světle čl. 78 Smlouvy o fungování Evropské unie, z jehož pohledu jde o jednotlivé části společného systému, mezi kterými se nemají činit nedůvodné procesní rozdíly (srov. rozsudek NSS č. j. 10 As 290/2022-30 ze dne 2. 2. 2023, č. 4451/2023 Sb. NSS).
16. Proti tomuto názoru však lze zároveň uvést, že rozsudky č. j. 6 Azs 259/2023-21 a č. j. 5 Azs 287/2024-16 nepopisují žádné konkrétní důvody ve formě právně-interpretáčních úvah, proč by prosté *neprokazované tvrzení* žalobce mělo stačit ke zpochybnění záznamu v příslušné databázi. Stejně tak není zřejmé, proč by (cizozemská) žádost měla být *poměrována (vnitrostátními) hmotněprávními kritérii platnými pro právní jednání*, když o právní jednání nejde. Obecně se totiž žádostí rozumí *procesní úkon* s vlastními, *procesními* kritérii účinnosti (z mnohých srov. rozsudek NSS č. j. 10 Afs 96/2023-41 ze dne 8. 9. 2023, odst. 13).
17. Soud tedy dospěl k dílčímu závěru, že bylo na žalobci, aby prokázal, že žádost o mezinárodní ochranu v Bulharsku nepodal (§ 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s.). To se prokázat ani nepokusil. Zároveň z databáze Eurodac plyne, že žadatel je veden jako (bývalý) žadatel o mezinárodní ochranu v Bulharsku, což je přímý důkaz předvídaný unijním právem [srov. čl. 22 odst. 3 písm. a) nařízení Dublin III ve spoj. s částí A. 2. 2 přílohy II nařízení č. 1560/2003]. Vedle toho bylo ve věci nesporné, že Bulharsko fakticky rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobci. Žalovaný tedy postupoval na základě dostatku skutkových zjištění, které nevyvolávaly rozumnou pochybnost o tom, že žalobce byl žadatelem o mezinárodní ochranu v Bulharsku. Závěrem soud konstatuje, že i kdyby žalobce prokázal své tvrzení o donucení či omylu při podání žádosti v Bulharsku, procesní účinky takové žádosti by bylo třeba posuzovat podle unijního práva nebo bulharského práva. Vcelku nepochybně by nebylo možné hodnotit účinky této žádosti v jiném členském státu na základě hmotněprávních civilních předpisů platných v České republice.

Ke zletilosti žalobce

18. V souzené věci žalobce při ústním jednání začal tvrdit, že je zletilý. Na tom setrval i přes opakované upozornění soudu, že původně tvrdil a dokazoval přesný opak. Soud při hodnocení těchto nových tvrzení vyšel z toho, že žalobce je zásadně pánem sporu a může určit otázky, kterými se soud má zabývat. To však není bezbřehé: Bylo by možné uvažovat o tom, že se v průběhu jednání se vyjevila neschopnost žalobce – cizince a právního laika – hájit řádně svá práva, *pokud by* jednoznačné důkazy hovořily o tom, že

žalobce prosazuje ke své zjevné újmě zcela nesmyslnou skutkovou verzi, a není tedy schopen pochopit procesní důsledky svého konání.

19. To se však nestalo: žalobce představil rozumnou verzi toho, proč uvádí různé roky narození. V základu si tedy byl vědom možného procesního následku své (ne)zletilosti, tj. že nezletilost působí proti předání do Bulharska. Zároveň žalobce zpochybnil vypovídací hodnotu kopií rodného listu a občanského průkazu. Tyto kopie by z důvodu jejich špatné kvality bylo *prima vista* nejspíše možné hodnotit jen jako částečný důkaz. Nepochybné skutkové zjištění o nezletilosti žalobce by tak bylo možné učinit jen na základě souladu těchto kopií a konsistentní výpovědi žalobce, popřípadě – pokud by soud kopiím přiznal vypovídací hodnotu plného důkazu – na základě těchto kopií, pokud by nebyly rozporovány. Tento důkazní stav však nenastal; naopak žalobce zpochybnil i částečné důkazy v jeho prospěch a řízení tím po skutkové stránce prakticky zatemnil.
20. Lze tedy shrnout, že nebyl navržen žádný důkaz s plnou vypovídací hodnotou o nezletilosti žalobce, a zároveň žalobce začal konsistentně prosazovat zcela opačné žalobní tvrzení. Za tohoto stavu věci soud vyšel z tvrzení žalobce, že je zletilý. Otázkou příslušnosti v dublinském řízení k vyřízení věci nezletilého cizince bez doprovodu se tak dále vůbec nezabýval, protože žalobce takovým cizincem není.

Podmínky v Bulharsku

21. Ve věci nevznikly závažné důvody se domnívat, že v Bulharsku dochází k systémovým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie (čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013). Nic takového nevyplývalo z informace o bulharském azylovém systému ze 26. 3. 2024 (č. 1. 43–47 správního spisu). Protože jde o zprávu z března 2024, nepovažoval ji soud ke dni rozhodnutí žalovaného v listopadu 2024 za zastaralou či rozsahem nedostatečnou (obecnou).
22. Žalobce v této otázce označil jediný novější důkaz, a to zprávu bulharského Helsinského výboru ze dne 10. 7. 2024. Z části citované žalobcem plyne, že velká část cizinců má přístup k řízení o mezinárodní ochraně z detence a že životní podmínky v zařízeních jsou špatné. Tvrzení žalobce jsou s těmito informacemi v souladu, je tedy důvěryhodné. Ostatně i žalovaný vycházel z toho, že podmínky v Bulharsku jsou špatné. To ovšem pro posouzení věci není podstatné. Kritériem přezkumu je totiž riziko nelidského či ponižujícího zacházení.
23. V bulharských zařízeních jsou dlouhodobé problémy s dostatečným udržováním hygieny, výskytem štěnic nebo problém s tlumočením některých jazyků. Tyto problémy správní soudy ani v aktuální rozhodovací činnosti vztahující se k poměrům v Bulharsku v roce 2024 nepovažují nelidské či ponižující (srov. rozsudek KS v Plzni č. j. 17 Az 9/2024-20 ze dne 26. 11. 2024 či velmi podrobně odůvodněný rozsudek KS v Praze č. j. 55 Az 12/2024-26 ze dne 12. 12. 2024). Důležité je zohlednit individuální rizika – např. nepříznivý zdravotní stav, zranitelnost apod. Zásadně nepříznivý zdravotní stav ani zranitelnost žalobce netvrdil, svou nezletilost sám vyloučil.
24. Tvrzení žalobce o tom, že je v Bulharsku vůči cizincům používáno násilí a jejich vytlačování do Turecka souvisí s faktickou nedostupností k azylovému řízení. To však není případ žalobce. Ten měl k azylovému řízení přístup; jeho žádost byl zamítnuta. Případná detence žalobce po navrácení do Bulharska jen odpovídá tomu, že žalobce neopustil území států EU ani po zamítavém rozhodnutí o jeho žádosti.

25. V řízení tedy nevyšly najevo žádné důvody, pro které by bylo třeba považovat azylové řízení či podmínky přijetí žadatelů v Bulharsko za systémově nedostatečné natolik, že by to představovalo riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv EU.

IV. Závěr

26. Z uvedených důvodů posoudil žalovaný rozhodné otázky správně a jeho rozhodnutí netrpí ani vadami řízení. Soud proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 3. února 2025

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce